

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Őszi kép.

Erdély természeti szépségeit, nevezetes látnivalóit az idei nyáron is szép számmal keresték föl az idegenek. Pedig az idei nyár tele volt izgalmakkal, bizonytalanságokkal. Mégis Csik, Háromszék, Ud-

enyheséggel mosolyog Erdélyre az őszi hónapok alatt, de az erdők is ekkor öltik magukra legszínesebb öltözetüket. Az ember lelke a meghatódás érzésével, a költészet színeivel, hangulataival telik meg, ha

varhelyszék festői vidékein, a Gyilkos-tó környékén, Borszéken, Tusnádon, a Hargita zordon fenyvesekkel vadregényes tájain egymás nyomában száguldoztak az idegen gépkocsik.

Más esztendőben az ősz is sok külföldi vendéget hozott Erdély látására. Nem is csoda, mert Erdélyben az ősz a legszebb évszak. Az időjárás csodálatos

Erdély hegyvidékét járja az őszi napfény ragyogásában.

De Erdély őszi látogatóit, a külföldi kirándulókat, nemcsak a természet csodálatos színeinek pompája szokta utrakeltetni. A mi hegyvidékeinknek olyan vonzó ereje is van, amilyennel más hegyes vidékek nem dicsekedhetnek. Erdély hatalmas erdőségei tele vannak nemes va-

dakkal, őzzel, szarvassal, zergével bővelkednek, értékes zsákmányt ígérő ragadozóknak s így méltó vágyálmai a szenvedélyes vadászoknak.

Az ideoi őszön azonban alighanem nyugalmi időt fognak élvezni az erdélyi hegyek vadjai. Ezt pedig annak köszönhetik, hogy az emberek a nyugtalanság, békétlenség izgalmainak lettek rabjaivá, nem a vadakat lesik az erdők, mezők nap-sugaras szépségei között, hanem az em-

beri viszálykodásnak híreit lesik zakatoló rádiójuk mellett. Az emberek háborúsága így válik az erdő, mező vadjainak békeségévé.

Mindezeket pedig egy kép juttatja eszünkbe, amelyet egyik olvasónk küldött be Erdély szép tájékaról, azzal a megjelöléssel: *Őszi kép*. A hímszarvas Erdély nemes koronás vadja üzenetet küld szerelmésének a maga boldog várakozásáról!

Őfelsége Averescu marsall temetésén.

A román nemzet nagy halottjának, Averescu marsallnak haláláról és temetéséről lapunk előző számában részletesen beszámoltunk. Ez alkalommal a temetésről közlünk képet. A temetésen, amint a képen bemutatjuk, megjelent II. Károly király Őfelsége és Mihály nagyvajda.

Kezdődik a munka a gazdasági iskolákban!

Gazdasági iskoláink áldásos működésüket főként a téli hónapok alatt folytatják. Sok száz falusi ifju kap évről-évre kiképzést a gazdasági iskolákban. Képünk a Nagyenyeda mellett levő csombordi iskola gazdasági udvarán készült. A növendékek az iskola gyönyörű állatállományából vezettek néhány példányt a fényképező gép elé. Az iskola az idén is nagy létszámmal kezdte meg működését.

Uj elgondolások a világpolitikában.

Amióta a komáromi csehszlovák-magyar tárgyalások megszakadtak, az egész világ érdeklődése kíséri azokat a diplomáciai lépéseket, amelyek a magyar követelések elintézését célozzák. Október 15-én olyan jelentések érkeztek, hogy a magyar követelések ügyében Mussolini és Hitler kancellár megállapodásra és arra az elhatározásra jutottak, hogy a négy hatalom külügyminiszterei a magyar-szlovák ellentétet Velencében vagy Bryonban közös megbeszélésen intézik el. Ujabb jelentések szerint Olaszország és Lengyelország felszólították az új csehszlovák kormányt, hogy békésen intézzék el a vitás területi ügyeket és újból vegyék fel a tanácskozások elejtett fonalát. Észert a jelentés szerint a kiküldöttek Pozsonyban folytatnák a tanácskozásokat. Arra vonatkozólag azonban, hogy az újabb tanácskozások mikor kezdődnének meg, lapunk zártáig még biztosat nem lehet tudni. Kétségtelen, hogy mind a magyar, mind a csehszlovák diplomácia mindent elkövetett, hogy a maga igazát a nagyhatalmak megbizottai előtt kifejtthesse. A múlt héten Darányi volt magyar miniszterelnök tett látogatást Hitler kancellárnál, aki állítólag új térképet mutatott a volt magyar miniszterelnöknek és hangsúlyozta, hogy a magyar ügyben most is az volt az álláspontja, hogy *néprajzi adatok alapján vonják meg az új területi határokat*. Különben Darányi a Hitler kancellárnál tett látogatások után kijelentette, hogy jó benyomással távozott Münchenből.

A magyar kérdések elintézése legujabban azért ütközik nehézségekbe, mert egy új

terv merült fel. Az egész világsajtó beszámolt arról, hogy Magyarország és Lengyelország Ruszinszkon keresztül közös határt kapnának, amely egyben hatalmas arevonal is volna a bolsevizmus terjeszkedése ellen. Ennek az elgondolásnak a megvalósítása nem áll messze az angol és francia felfogástól sem és különösen a francia lapok egész nyíltan azt írják, hogy a közös magyar-lengyel határ Németországnak a délkelet irányban való hatalmi törekvéseinek is utjában állna.

A négyhatalmi értekezlet összeülése esetén az a furesa helyzet állna elő, hogy az új megoldások ellen egyedül Németország foglalna állást, holott az előző konferencián Olaszország és Németország kardoskodtak Magyarország és Lengyelország mellett. Nyílt titok ma már, hogy Hitler kancellár nem venné szivesen a lengyel-magyar határt, ami utját állná délkelet Európa felé való nagyhatalmi törekvéseiben. Viszont Mussolini, aki az osztrák kérdésben Hitlerrel szemben vereséget szenvedett, most épen azt akarja, hogy a lengyel-magyar közös határ meglegyen és Olaszország ne veszítse el Európa délkeleti irányban való befolyását. Így hát megtörténhetik az a csoda, hogy a magyar kérdésben összeülő négyhatalmi értekezleten Hitler és Mussolini fognak egymással szemben állani. Ma még korai volna jóslásokba bocsátkozni, mert soha sem lehet előre tudni, hogy a nagyhatalmak diplomáciai boszorkánykonyháján mit főznek s holnap milyen meglepetések elé akarják állítani a világ közvéleményét.

Munkára indulok...

Munkára indulok
Hasadó hajnallal,
Erdő, mező hangzik
Ezerféle dallal.

Füben a fűrjecske,
Rigó a füzesbe,
Csattog a pacsirta
Az eget verdesve.

Minden kis fűszálon
Csillog ezüst harmat,
Akasztom ekémet
Televény ugárnak.

Szántogatok vígan
Barna ugorföldben,
Mellettem a vetés
Zúg haragos-zölden.

Hűs hajnali szellő
Hajtja, hajtogatja,
Hogy dagad, hogy árad
Fodorító habja.

Biztat reménységgel,
Gazdag aratással
S megtelik a lelkem
Nagy hálaadással.

VARGHA GYULA.

A lengyel-magyar közös határ kérdése. Lengyelország és Magyarország régi óhajta, hogy közös határjuk legyen. A két ország államlérfiai állandó tanácskozásokat folytatnak, hogy ezt a kérdést dülőre juttassák. A tervet természetesen nagyon sok állam ellenzi. Érdekesebb, hogy — hír szerint — Hitlernek sem tetszik a magyar-lengyel közös határ terve, mert ezáltal Magyarország nem volna arra kényszerítve, hogy csupán Németországon át érintkezze a nyugati országokkal.

A magyar-cseh tárgyalások fordulatai. A magyar és cseh kiküldöttek között folyó komáromi tárgyalások megszakadásáról Kánya Kálmán, magyar külügyminiszter a következő nyilatkozatot adta ki:

„Mint azt már ismételtelen kijelentettük, mi a legnagyobb bizakodással és reménységgel és azzal a hittel jöttünk ide, hogy a legrövidebb időn belül olyan megegyezést sikerül kötünk, amely biztos alapokra helyezi az országaink között fennálló viszonyt. Sajnos, ez a remény nem ment teljesedésbe. Nem akarunk itt újból bizonyos kedvezőtlen jelekre mutatni, melyekre a tárgyalások során többször rámutattunk. Hangsúlyoznom kell, hogy az új határok megvonására vonatkozó csehszlovák javaslat annyira eltér a mi felfogásunktól, olyan nagy ir tátong a két delegáció álláspontja között, hogy ennek áthidalása ezeknek a tárgyalásoknak keretében nem remélhető. A magyar királyi kormány ezért elhatározta, hogy a maga részéről a tárgyalásokat befejezettnak tekinti. Magyarország a Csehszlovákiával szemben fennálló területi követeléseinek mielőbbi rendezéséért a müncheni egyezményt aláíró négy hatalomhoz fordul.“

A tárgyalások megszakadása után a nyugati nagyhatalmak között élénk diplomáciai tárgyalások indultak meg. Magyarország azonnal megbízottakat küldött Hitler kancellárhoz és Mussolinihez. A több napig tartó tárgyalások eredményeképpen Prága hajlandónak mutatkozott a tárgyalások felvételére. Lapunk zártakor az a hír, hogy a tárgyalások rövidesen újra megkezdődnek és rendezni fogják Magyarország követeléseit Csehszlovákiával szemben. Az új tárgyalások során a magyar igényeket olyan módon fogják kielégíteni, hogy Magyarország néhány nagyobb várost is visszkap, a ruthén földön pedig valószínűleg népszavazást rendelnek el.

Feloszlatták a jugoszláv parlamentet. Pál jugoszláv régens herceg elrendelte a parlament feloszlatását. Az új választásokat decemberre tüzték ki.

Elhalasztották a csehszlovák elnökválasztást. A csehszlovák köztársasági elnök megválasztásának időpontját az alkotmány értelmében a legrövidebb idő alatt ki kellett volna tűzni. Tekintettel azonban Csehország jelenlegi helyzetére, a választást későbbi időpontra halasztották. Benes köztársasági elnök még mindég Csehszlovákiában tartózkodik, azonban kijelentette, hogy rövidesen elutazik Csehszlovákiából és Svájcban telepszik le.

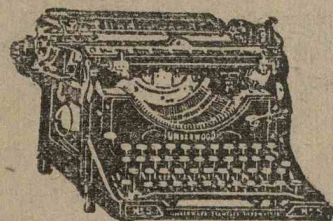
Németország gyarmati igényei. Francia forrásból származó hírek szerint Németország rövidesen emlékiratot fog átnyújtani Londonban gyarmatainak visszaadása tárgyában. A németek a világháboru

után elvesztett összes gyarmataik visszaadását kérik. Hír szerint Anglia és Franciaország úgy akarják megoldani Németország gyarmati követeléseit, hogy bizonyos területeket saját gyarmataikból adnának át Németországnak. — Emellett Olaszországot is rá akarják bírni, hogy Abeszinia egy részét engedje át Németországnak.

Ha rheumában, kőszvényben, ülőidegszabályban szenved s az eddigi alkalmazott gyógyszerek gyógyulást nem eredményeztek, akkor szerezze be azonnal a legújabb tudományos kutatások alapján összeállított készítményt, a Tegal-tablettát. Több mint 7000 orvos és számos klinika írásban foglalt véleménye igazolja a gyógyszer nagyszerű hatását. Tegal gyors és biztos hatású szere nemcsak a fent említett betegségeknek, hanem hüléses bántalmak, főfájás, álmatlanság és gripa ellen is.

I r ó g é p e k

Smith Premier Nr. 60. Remington, Underwood és Corona írógépek avári árban kaphatók

Gyári raktár amerikai és német írógép és sokszorosító kellekekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépből nagy raktár.

„RAPID“
IRÓGÉPVÁLLALAT
CLUJ, STR. REGINA MARIA 33

Tanulhatunk a japán példából!

A japán nép gyermekszeretetről emlékezünk meg néhány sorban. A japánoknál a gyermekek különös megbecsülésben és gondozásban részesülnek. Ha például az anya elutazik hazulról, a vonaton vagy társasgépkocsin magával viszi gondozásra szoruló gyermekeit. Még a legkisebbet sem hagyja otthon, mert rendes szokás Japánban, hogy a kis pólyás babákat is utaztatják. Az édesanya, hogyha a vonaton, vagy a társasgépkocsiban nincsen elegendő ülőhely, gyermekeit ülteti le és ömaga állva utazik.

Ha gyalogosan megy valahova a japán anya, legkisebb gyermekét hátára kötözve viszi és a többi gyermekek szépen, rendben mennek az anya után. A japán gyermekek utközben illédelmesen és csendesen viselkednek. Játék közben is nagyon csendesek. Keveset beszélgetnek és nem kiabálnak. A japán gyermekek azért szokják meg a csendes magatartást, mert a házakban rendkívül vékony, rendesen papírfalak vannak és így ha a gyermekek európai módon, nagy lármával játszadoznának a lakásban, lehetlenné ten-

nék a házban való tartózkodást.

Nagyon érdekes és kapcsolatban áll a gyermekek nagy szeretetével az a szokás, hogy *az apa halála után a legidősebb fiúgyermek lesz a család feje*. Ezzel áll kapcsolatban, hogy a japánok általában jobban örülnek a fiúgyermek, mint a leánygyermek születésének.

Lássuk, hogyan fest a japánok gyermekszeretete a számok tükrében? A kimutatások szerint *Japánban évente egymillió gyermekkel több születik, mint ahány ember évente meghal*. Így Japán lakossága évente egy millióval szaporodik. Csak most, az utóbbi években, a Kinával folytatott háború következtében csökkent a lakosság évi szaporodásának száma 800 ezerre.

Különösen ezt a gyönyörű, népszaporulatot kifejező számot kellene sok vidéken népünknek megszivlelnie. Bizonyos, hogy a japán nép legutóbbi időben mutatkozó hatalmas fejlődése összefüggésben áll azzal, hogy minden családban nagyon sok gyermek van és a gyermekeket megbecsülik és szeretik.

Hírek

Ófelsége születése napja. II. Károly király Ófelségének október hónap 16-án ünnepelték meg születése napját. A szinajai monostor templomában Miron Cristea pátriárka miniszterelnök hálaadó istentiszteletet mutatott be. Az istentiszteleten a királyi ház, polgári és katonai méltóságai és a kormány tagjai jelentek meg. Délben 1 órakor a kormány élén a miniszterelnökkel, Ófelsége elé járult és az ország népének jókívánásait tolmácsolta. Ófelsége születése napja alkalmából Bucureștiben és az ország összes templomaiban istentiszteleteket tartottak.

Lemondott a hadügyminiszter. Argesanu, hadügyminiszter és Glatz, hadügyi államtitkár lemondottak. A hivatalos közlemények szerint a lemondás a hadsereg felszerelésének ügyében tartott tanácskozás után történt meg. Ófelsége, Károly király a lemondásokat elfogadta és Ciuperca tábornokot hadügyminiszterré, Iacobici tábornokot pedig hadfelszerelési miniszterré nevezte ki. Az ujonnan kinevezett miniszterek az esküt letették.

Nines szó kormányválságról! A kormányválságról elterjedt hírekkel kapcsolatban a kormány cáfolatot adott ki. Calinescu, belügyminiszter egy felköszöntő beszédében kijelentette, hogy az új közigazgatási törvénynek máris nagyszerű eredményei jelentkeznek. Ki-

fejtette, hogy valamely nép sorsát nemcsak választásokkal lehet intézni, hanem, amint a bevált rendszer mutatja, más mód is van a helyes kormányzásra. Figyelemre méltó Calinescu beszédének az a része, amelyben a külpolitikai eseményekről emlékezett meg. Calinescu kifejtette, hogy Románia azért tudta a világháború idején külpolitikáját olyan méltósággal és önuralommal folytatni, mert erre képessé tette a mai kormányzati rendszer.

Calinescu miniszter beszédében őszintén rámutatott arra is, hogy a Románia fejlődését veszélyeztető jelenségek teljesen megszűnnek és az ország belső rendjét fenyegető, régi veszedelmek teljesen feledésbe mennek, a törvényhozásnak újra össze kell ülnie. Végezetül

hangsúlyozta Calinescu, hogy Romániában a belpolitikai irányzat nem fog megváltozni, mert Őfelsége II. Károly király és kormánya szívesen létekel dolgoznak Románia javáért.

Willer József kihallgatása a kisebbségi főköormánybiztosnál. Dr. Willer József másfél óra hosszúra tartó kihallgatáson jelent meg Dragomir Silviu kisebbségi főköormánybiztos előtt és ez alkalommal több emlékiratot adott át a kisebbségi főköormánybiztosnak. Az átnyújtott emlékiratokban sürgősen orvoslandó kisebbségi kérdéseket tárt Dragomir Silviu elé. Szerepelnek a kérések között a magyar tannyelvű állami elemi iskolai oktatás, a nyelvvizsgát tett magyar tisztviselők nyugdíjazása, az orvosi diplomák felülvizsgálása és más fontos kisebbségi ügyek. Kifejtette továbbá Willer József a magyarság óhaját a most készülő ügyvédtörvényvel kapcsolatban. Dragomir Silviu kisebbségi főköormánybiztos ígéretet tett, hogy a benyújtott emlékiratot alapos tanulmányozás tárgyává teszi.

Békésen akarják rendezni a római katolikus egyház vagyonügyeit. Az erdélyi római katolikus egyházmegyének a Semmitőszékenél több vagyonügyi sérelme áll elintézés alatt. Dr. Gyárfás Elemér az erdélyi római katolikus egyházmegye képviselőjében megjelent a Semmitőszéken és bejelentette, hogy Dragomir Silviu kisebbségi főköormánybiztosal tárgyalásokat kezdett a függő kérdések barátságos módon való megoldására. Erre való tekintettel Gyárfás Elemér kérte a tárgyalások elhalasztását. A Semmitőszék méltányolta a ké-

Idages emberek hamar halnak meg!
Észlelte Ön már a közeledő idegkimerültség jeleinek valamelyikét?

Könnyű izgulékenység, lehangoltság, remegés a tagokban, nyugtalanság, szívdobogás, szédülés, féltékenység, álmatlanság, rossz álmok, érzéketlenség egyes tesztirészekben, ijedés, túlzott ingerlékenység zajok, illatok miatt, vágyakozás kábítószerek, dohány, alkohol, tea, vagy kávé után, szempillarebbenés, vagy káprázás, vértódulások, elfogódás, szeszélyesség, az agy, vagy a beszéd rendszeretlensége, különleges vágyódások, vagy idegenkedés. Amennyiben az idegesség ezen ismertető jelei közül valamelyik erősebben, vagy többen egyszerre jelentkeznek,

agy idegrendszer erősen meg van gyengülve

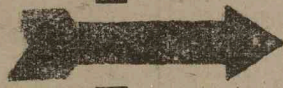
és megerősítésre, illetve kezelésre szorul. Ne hagyja tehát ezt így tovább menni, mert esetleg komolyabb bajok, mint elmezavar, félrebeszélés és öntudatlan cselekvés lehetnek a következményei és nemsokára rá következnek a test összeroppanása és a korai elhalálozás. Egészen mindegy, honnan származik az Ön idegessége. En felkérem arra, hogy írjon nekem. En hajlandó vagyok Önnek gratis és portómentesen egy egyszerű módszerrel szolgálni,

melyre az Ön részére kellemes meglepetés lesz. Ön valószínű, már sok pénzt adott ki különböző szerekre és legjobb esetben ezekkel csak egy átmeneti javulást érhet el. En biztosítom Önt, hogy én a helyes módszert az ideggyengeség leküzdésére ismerem.

Ezen módszerrel javulást idéz elő a hangulatában, életörömben, energia és munkakedvében.

Már többen közölték velem, hogy módszerem után mintha ujonnan születtek volna, úgy érzik magukat. — Ezt igazolják orvosi elismerő levelek is. És Önnek csak egy levelezőlapjába kerül. — En küldök Önnek egy tanulságos könyvet teljesen díjmentesen.

Ha nem írna azonnal, akkor őrizze meg a hirdelést!

Postsammelselle:
Ernst Pasternack, Berlin, SO.
Michaelkirchplatz 13. Abl. 704.

relmet és a nagyfontosságú perek tárgyalására február hó 17-ikére tűzött ki határidőt.

Sulyos vasuti szerencsétlenség történt Szentannán. A szentannai vasuti állomás közelében vasuti szerencsétlenség történt. Az aradi személyvonat beleszaladt egy tehervonatba. Mind a tehervonatnak, mind a személyvonatnak nagyon sok kocsija összetört. Szerencsére emberéletben nem esett kár.

Repülőgép szerencsétlenség Belgiumban. Egy belga személyszállító repülőgép lezuhant. A gép négy főnyi személyzete és tizenhat utasa meghaltak.

Ikeresillagok. Két világjáró táncosnő regényes életéről rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikket közöl a Délibáb legújabb száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

Uj tankönyvek. A magyar tanítók figyelmébe!

A „Minerva“ Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T. kiadásában már megjelentek a magyar felekezeti elemi iskolák részére a legújabb tantervnek megfelelően átdolgozott új tankönyvek. A Minerva-kiadású tankönyvekre nem szükséges külön is föl hívni tanítóink figyelmét, hiszen e könyveket az eddigi legelőnyösebb tapasztalatok alapján minden tanító jól ismeri és a legszebb eredménnyel használhatta eddig is.

Tekintettel e tankönyvek kiválóságára, továbbá arra is, hogy a megfelelő könyvek a legújabb engedélyezéssel vannak ellátva, az illetékes egyházi főhatóságok el is rendelték iskoláik részére e könyvek kötelező használatát.

A felekezeti iskoláink ezután is az egyházi főhatóságaik által engedélyezett alábbi, Minerva-kiadású tankönyveket használják, sőt kötelesek használni.

Tanítóágunk figyelmét föl hívjuk arra, hogy a Minerva Műintézetnél (Cluj, Strada Baron L. Pop 5) eszközölt közvetlen rendelések esetében az eddigi árengedményt ez érben is megkapják.

1. Lőrinczi Ferenc—Bedelean Diomed: ABC és olvasókönyv a magyar tannyelvű elemi iskolák I. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 75—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 34 Lei.
2. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, Kali Sándor, Ósz Sándor: Magyar nyelv, olvasókönyv, egyéb tudnivalók, számtan, limba románă a magyar tannyelvű elemi iskolák II. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 74—1938. és 115—1938. Cons. Perm. szám alatt) — — — — — 60 Lei.

3. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Ósz Sándor, Bedelean Diomed: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természettudományok, számtan, limba románă, istoria, geografia a magyar tannyelvű elemi iskolák III. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 73—1938. 91—1938. és 102—1938. Cons. Perm. sz. a. 80 Lei.
4. Lőrinczi Ferenc, Ferenczi Gábor, Bedelean Diomed, Kali Sándor, C. Stan: Magyar olvasókönyv, magyar nyelvtan, természetrajz, földrajz, számtan, limba románă, gramatica, istoria a magyar tannyelvű elemi iskolák IV. o. számára. (A legújabb 1938. évi program alapján engedélyezve 72—1938., 90—1938., 92—1938. és 115—1938. Cons. Perm. sz. a. — — — 90 Lei.
5. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, földrajz, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria) az elemi iskolák V. o. számára. Engedélyezve 437—1936. és 566—1-3k. Cons. Perm. szám alatt) — 100 Lei.
6. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia), az elemi iskolák VI. o. számára. (Eng. 437—916. és 566—1936. Cons. Perm. sz. a.) — — — 100 Lei.
7. Lőrinczi Ferenc, Bedelean Diomed, C. Stan, Ferenczi Gábor, Kali Sándor és Ósz Sándor: Magyar olvasó, magyar nyelvtan, társadalmi és állampolgári nevelés, természettudományok, egészségügy, mezőgazdasági ismeretek és a teljes román anyag (Intuiție, cetire, memorizare, exerciții gramaticale, istoria, geografia) az elemi iskolák VII. o. számára. (Eng. 437—936. és 566—936. Cons. Perm. sz. a.) — — 100 Lei.

Rövid hírek

Megdrágult a külföldi telefonbeszélgetés. Október elsejétől kedve a külfölddel folytatott telefonbeszélgetések díját 30%-al megdrágították.

Kolozsvári cigányprimás a holland rádióban. Halász Lajost, kolozsvári cigányprimást a holland rádió felkérte, hogy a rádióba muzsikáljon.

Sulyos szerenésétlenség történt kukorica morzsolás közben. Mikola János kisgazda egyik Torda közelében levő tanyán kukoricát morzsolott. Munkaközben benyult a gépbe. A gép kezezőjét összeserosolta. A sulyosan sebesült gazda ujjait a tordai kórházban levágták.

Iskolává alakították át egy kaszárnyát. A marosvásárhelyi Horia kaszárnyát a város vezetősége iskolává alakította át.

Petróleumot kaptak Buzau környékén. Buzau környékén petróleum után kutattak. Megállapították, hogy az átkutatott területen nagymennyiségű petróleumot lehet kitermelni.

Kigyulladt egy villamos kocsiban Bucarestiben. Bucarestiben egy utasokkal zsufolásig megtelt villamos kocsiban kigyulladt. A villamos kocsiból az utasok rémülten menekültek. Az égő kocsit sikerült eloltani.

MÉZŐGAZDASÁG:

ROVATSZERKESZTŐ: DR. SZÁSZ FERENC

Gyümölcsöztessük helyesen gyümölcsfáinkat!

Gyümölcsészetünk fejlődése a jövőben nem mehet úgy, mint eddig ment, önmagától. Az az állapot, midőn az emberek gyümölcsfáikat egyedül a jó Istenre bízhatták, midőn munkánélkül várhatták az áldást róluk, elmúlt! Ma ingyen, munka nélkül semmit sem kaphatunk! Amiképpen a zöldséges kert és a szántóföldi növények rendes művelést és szakszerű kezelést, sok-sok munkát kívánnak meg, éppen úgy a gyümölcsfa is csak a kellő szakértelemmel elvégzett munka után jutalmazhatja meg tulajdonosát.

Ne gondoljuk tehát, hogy a gyümölcstermelés olyan dolog, ami magától megy. Ne gondoljuk, hogy elegendő az, ha bármilyen gyümölcsfa csemétét elültetünk, azután azok gondozását, kezelését bízhatjuk a szélre, az esőre s az Ég madaraira, s a termést a jó szerencsére!

A legmegfelelőbb gyümölcsnemek és fajok megválasztása, a gyümölcsfák ültetése, metszése; gyümölcsösök telepítése, létesítése, a gyümölcsfák gyökereinek, törzsének, koronájának gondozása, kezelése, a betegségektől, rovar és más ellenségektől való megvédeése, a termés értékesítése, feldolgozása stb. stb. olyan nagy szakértelmet kívánnak, hogy a gyümölcsészetet ma éppen úgy mesterségnek kell tekintenünk, mint bármelyik iparágat, mert az, ki e mesterséget nem érti, annak hasznát nem is veheti!

A kiscgazdák szempontjából vizsgálva a dolgot, ezenkívül még egy más szükséglet is jelentkezik. Mind a szakértelem kellő elsajátítása, mind a végzendő munkák sikerének biztosítása érdekében kellő megszervezettség is kell. A kiscgazdák dolgai csak kellő megszervezettséggel, s egyöntetű, együttes munkával végezve lehetnek sikeresek! Nem elegendő pl. az, ha a kiscgazda a gyümölcsösét kellő szakértelemmel kezeli, a betegségek és ellenségek ellen minden megtehető védekezési munkát elvégzi, ha ugyanezt a szomszédjai, vagy azok közül csak egy is nem

csinálja. Avagy nem elégséges az, ha munkásságuk jutalmazásaként a jó Isten a kiscgazdák gyümölcsfáit gazdag terméssel rakja meg, ha azok értékesítéséről, feldolgozásáról nem tudnak kellőleg gondoskodni!

A gyümölcsészet érdekében egy egész vidék összes gyümölcsfa tulajdonosainak egyöntetű és közös munkájára van szükség és egy olyan megszervezettségre, mely ezeket a munkákat levezetni képes.

A szervezkedés történhetik többféle módon. Történhetik teljesen önálló szerv fölléállításával, midőn pl. a gyümölcsös kertek tulajdonosai hegyközséggé alakulnak, vagy önálló egyesületet, szövetkezetet alakítanak a fenti célból, vagy úgy is, hogy a már meglevő szövetkezet vagy gazdakör kebelében szervezkednek meg a tagok, mint gyümölcsfa tulajdonosok, mint annak egyik szakosztálya.

Bármilyen módon történjék is meg a be-szerveződés, a fődolog az, hogy a szervezet bírjon olyan vezetővel, aki ezt a mesterséget érti, olyan szerek és eszközök álljanak rendelkezésére, melyek segítségével a szükséges munkákat el tudják végezni. A szervezet legyen kapcsolatban egy olyan központi szervevel, melytől a kellő támogatást, irányítást, szükség szerint megkaphassa.

Örömmel kell megállapítanunk, hogy Erdély különböző részein a szervezkedési munka meg is indult, sőt sikerekről is hallottunk. Tudunk szövetkezetéről, melynek szilvatermelő tagjai a szilvakifőzésre szervezkedtek meg a már áldásosan működő gazdasági és hitelszövetkezetük kebelében, mint annak egyik szakosztálya; telephelyet vásároltak, reá főzőházat építettek, üstöt, kádakat szereztek be, kezelési szabályzatot készítettek és hagyattak jövőre, a munkát megkezdték s oly szerencsével és áldásosan végezték azt, hogy már az első évi haszonból tehermentesíteni tudták az összes beruházásokat s így nemcsak anyagiakban, de erkölcsileg is nagy áldásokban volt részük,

Tudunk önálló megszervezkedésekről, midőn a gyümölcsészeti célok elérésére önálló szövetkezetek alakultak az egész vidékre kiterjedő működési körrel, melyek mind igyekeznek előbbre vinni gyümölcsészetünk ügyét. A munka tehát megindult, de még nem általánosan, nem mindenütt, pedig a szervezkedésnek elmaradni sehol sem szabad, mert gyümölcsészetünk fölvirágoztatása érdekében az összes gyümölcstermelők, főleg kiscgazdáink összefogására, együttműködésére szükség van. Kiscgazdáinknak vagy önálló szervezetben vagy pedig a már meglévő szervezetükben, a gazdakörben, a szövetkezetük kebelében meg kell szervezkedniök, legalább egy — e célt szolgáló — szakosztályt föl kell állítaniök.

Ahol tudniük már van gazdakör- és szövetkezet, a legkönnyebb mód a szakosztály fölállítása lenne. Egy megfelelő szervezeti szabályzat kidolgozásával és jóváhagyásával, a vezetőség, főleg pedig a gyümölcsészeti szakértőnek, mint az ügyek vezetőjének, igazgatójának megválasztásával, a központi szervvel való kapcsolat felvételével a munka beindítható lenne. Ahol sem szövetkezet, sem gazdakör nincs, ott első dolog ezek fölállítása lenne.

Ha sikerül Erdély kiscgazdáit gazdakörbe, szövetkezetbe beszervezni, mindenik gazdakörbe vagy szövetkezetbe a gyümölcsészeti szakosztályt fölállítani s áldásosan működtetni, akkor teljes bizalommal nézhetünk a szebb jövő elé.

Mihályi Kálmán.

Megbüntetik azokat, akik nem gondozzák gyümölcsfáikat!

A vármegyei prefekturák mezőgazdasági ügyosztálya felhívást intézett a gazdákhöz, hogy gyümölcsfáikat gondozzák, és pusztítsák a gyümölcsfák kártevőit. Azokat, akik gyümölcsfáikat nem gondozzák, a törvény értelmében meg fogják büntetni.

Tudnivalók a szüretéről.

Szüretelni csak száraz szőlőt szabad, mert a harmat és eső felhigitja a mustot. Esőben tehát ne szüreteljünk! Az esővíz által szaporodó must értéke az esővíz mennyiségével fokozott arányban csökken. A hirtelen zápor a fürtökre veri a földet, port és az ilyen sáros fürtű szőlőből préselt borokban az erjedés gyakran tejsavas erjedésbe megy át. A kőd nemcsak a külső fürtöket, hanem a lombzat alatt levőket is nedvessé teszi, az ilyen szőlőből szűrt must cukortartalma 2—3 százalékkal is csökken. A szedés közben földre hullt egészséges szemeket szedessük fel, de ne sárosan és homokosan. Tanácsosabb az ilyen szemeket kü-

lön edénybe gyűjteni és külön préseltetni. Már a szedéskor ki kell a szedővel vágatni a fürtökből a száraz szemeket (ezek a ragyás, sérült, szőlőmolyos bogyók).

A szőlőbogyózó gépet szüret előtt alaposan tisztogassuk meg a múlt évben esetleg rajtamaradt szennytől és az egy év alatt ráakadott portól. A zúzó hengereit se tulszorosra, se pedig egymástól olyan távolra ne állítsuk, hogy a bogyókat zuzatlanul átengedje. Ha szoros, a fürtök kocsonyáit is összezuzza és ez rontja a bor minőségét. Viszont szét nem zuzott bogyóból a lé nem fog a présben sem kifolyni, viszont a szoros hengerek közt átmenő cefre kocsonyaizú lesz.

Szüretelőedényül ne engedjünk a munkásoknak vas, zinczett vödröket és edényeket használni, mert a must savtartalma a fémeket megtámadja és a bor fémizű lesz. A legjobb szedőedény a surolt és jól megmosott faedény. A zománcozott vedrek is jók addig, míg a zománc ép, de ha ez lepattan, akkor rozsdafoltosok lesznek. A

szedéshez jobb az olló. A késsel vágott fürtnél lehullanak a szemek, mert a munkások legnagyobb része a késsel nem vág, hanem tépi a fürtöt a tőkéről.

Hova ültessük a málnát?

A málnát rendszeren a kert legeldugottabb és árnyékos helyére szokták ültetni. Ezért aztán a málna nem terem jól és rendszeren az a vége, hogy a gazda kivágja. Amiért a málna erdőben árnyékos helyen is jól díszlik, nem jelenti, hogy művelés alkalmával árnyékos helyre kell ültetni. Különösen rossz szokás, hogy a gyümölcsösbe telepítenek málnát. A málna a gyümölcsfák árnyékában rosszul fejlődik és mint-hogy gyökereivel nagyon sok tápanyagot szív el a talajból, a gyümölcsfáknak is árt. A málna tehát sem a gyümölcsös, sem a zöldséges kertben nem való köztes növénynek. Keressünk a kertben egy napos sarkot és oda telepítsük a málnát. Így örömmünk fog telni a málnásban, mert bőven fog teremni és a töveket nem támadják meg növényi és állati ellenségek.

Most kell ültetni a rózsáit!

A magastörzsű és bokorrózsák legjobb ültetési ideje október hónap. Az októberben ültetett rózsák az őszi folyamán begyökeresednek és jövő nyáron már virágoznak. A rózsákat ültetés után jól megöntözzük és azután a töveikre földet huzunk fel, hogy télen a gyökerek ne fagyjanak meg. A magastörzsű rózsákat ültetés után nem fedjük el azonnal, hanem megvárjuk a nagyobb hidegek beköszöntését. Általában jegezzük meg, hogy a rózsák elfedésével nem kell sietni. Csak akkor földeljük el a rózsákat, amikor a derek annyira megcsipték a bokrok levélzetét, hogy a levelek leperegnek.

Ősszel kell ültetni a veresszőlő és egreshokrokat.

A veresszőlő és egres a legkorábban rügyező kerti bokrok közé tartoznak. Ezért könnyen megtörténik, hogy tavasszal, mire a talaj állapota ültetésüket megengedi, hajtani kezdenek. Ezeket a bokrokat tehát leghelyesebb ősszel ültetni. Az ősszel ültetett bokrok a nagyobb hideg beállta előtt jól begyökeresednek, jól átteleznek és tavasszal az idő felmelegedésével erőteljesen hajtanak.

Fontos dolog tudni, hogy az ősszel ültetett veresszőlő és egreshokrok tövét fel kell földdel hantolni.

Megkezdődött a Bánságban a szüret.

A Bánságban a szüretet megkezdtek. A termés mind mennyiségileg, mind minőségileg közepesnek mondható. A borszőlő ára különként 2 lej. Most még nem vásárolnak a kereskedők.

Vetőmag pácolás föld felett és föld alatt.

Senki se lepődjön meg e címen, mert elvetésre szánt vetőmagjaink valóban e két módon pácolódnak. Ugyanis, aki pácoláshoz a divatból mindinkább kimenő kékköves, nedves csávát használja, tisztában van azzal, hogy az üszögölő hatás már a csávázás pillanatában áll be, helyesebben kellene, hogy beálljon.

Igaz ugyan, hogy e módszer a hajszálrepedéses vetőmagvak csiraképességét megöli, ami néha 15%-os vetőmagpótlást is igényel holdanként. Az is tény, hogy a kékköves csáva utáni hosszadalmas szárítgatás, a zsákban és szárítóhelyen való utánfertőzési veszély, no meg az ugynevezett „agyónpácolás“ mind a gazdát károsítják.

Kékköves csáva esetén a szerencsének sem szabad hiányoznia, mert száraz talajba elvetett vetőmag a földben elpusztul, viszont a zsákban őrzött, kékkötől felduzzasztott mag, megdohosodik, ha nincs jól kiszáritva, sőt gyakran a zsákban ki is csirázik.

A másik módszer a PORZOL-lal végzett száraz pácolás, vagy amint általánosan mondják: „porzolás“, nem igényel sem elő-

készületet, sem szerencsét.

A téglavörös színű valódi Porzol a megrepedt magvak csiraképességét nem bántja, sőt azokat egyenletesen bevonja. Szárítgatás nincs és a porzolózott vetőmagvak bármely hosszú ideig eltarthatók és bármilyen talajba el is vethetők.

Az üszögölő hatás nem a pácoláskor, hanem elvetés után a földben következik be. A porzolózott vetőmag türelmesen bevárja az érkező talajnedvességet, mely a finom port feloldja és üszköt elpusztítja, sőt ez a hatás még a talaj bizonyos körzetére is kiterjed, tehát talajfertőzés sem fenyeget.

A porzolás olcsóbb, mint a kékkövesezés mert holdanként 15 kg vetőmagot takarítunk meg, termésünk dus és üszörmentes.

Tízezer kilométer távolsághálta meg a feleségét. A bűnügyek krónikája ismét szenzációs csettel gazdagodott. Albert Jean meggyilkolta Marseilleben élő feleségét a tízezer kilométer távolságban lévő New-Yorkból. Erről a szenzációs bűnügyről közöl cikket Tolnai Világlapja új száma.

A téglavörösszínű, dobozán

354-es engedély számot

viselő valódi

Porzol

az üszög ellensége,

a gazda barátja,

a termés növelője.

Ujból megállapították belföldi forgalomban a buza árát.

A buza külföldi értékesítése jórészt lebonyolódott. A kormány gazdasági bizottsága ezért szükségesnek tartotta, hogy a buza árát különösen a belföldi forgalom egyenletessé és az ár állandóvá tétele érdekében szabályozza. A kormány megállapította, hogy a 80 kiló fajsúlyu buza legalacsonyabb ára vagonként 38 ezer lej. Az ennél könnyebb fajsúlyu buza ára arányosan csökken. A kormány ármegállapítása nem jelenti, hogy ennél az árnál nem lehet drágább a buza. Ez az ár a buza legalacsonyabb árát jelenti.

Megint lehet elegendő cukrot vásárolni a piacon.

A nemzetközi feszültség idején a háborus hírek hatása következtében a cukor eltűnt a piacon. Csak kis mennyiségben adták ki a vásárlók számára a kereskedők, több helyen pedig teljesen eltűnt a cukor. A háborus hangulat elmúltával a tartalékolt és elrejtett cukorkészletek ismét piacra kerültek és most megint korlátlan mennyiségben lehet cukrot vásárolni.

Vágott és cserepes virágot csak miniszteri engedéllyel lehet árusítani.

A kolozsvári hóstáti gazdák panasszal fordultak a város vezetőségéhez, mert megtiltották, hogy a piacon vágott és cserepes virágokat árusítsanak. Kolozsvár város vezetősége megengedte a hóstáti gazdáknak, hogy átmenetileg ezen az őszön virágjaikat eladhassák, a jövő-

ben azonban eltiltják őket a virágárusítástól. Az új mezőgazdasági törvény ugyanis elrendeli, hogy vágott és cserepes virágokat csak államilag ellenőrzött telepek árusíthatnak.

Olcsulás a nemzetközi élelmiszer piacon.

Az élelmiszer világpiacon hirtelen olcsóbbodás következett be. A nagy világ-cégek ugyanis a háborus hírek hatása alatt sok árut halmoztak fel. Most, hogy a háboru veszélye elmúlt a felhalmozott készleteket áruba bocsájtották. Számítani lehet arra, hogy rövid időn belül az élelmiszeri cikkek világpiacon olcsulás fog bekövetkezni.

Nagy érdeklődés mutatkozik külföldön a romániai kukorica iránt.

A romániai kukorica iránt a külföldi kereskedők nagyon érdeklődnek. Sok vásárlás is történt már. A román kikötőkből naponta összesen 40—50 vagon kukorica kerül kiszállításra. Sajnos, idén a kukoricatermés aránylag gyengén sikerült és ezért nagy üzletkötésekre nincsen kilátás.

Terményárak Kolozsváron.

Buza 425, árpa 340, zab 405, ókukorica 385, ujkukorica 300, fehérpaszuly 950, lóheremag 1700, lucernamag 3800 lej mázsánként.

Rétiszéna 95—105, lucerna és lóhereszéna 125, buzaszalma 80 lej mázsánként.

Terményárak a Bánátban.

Buza 380, ókukorica 330, ujkukorica 230, zab 430, takarmányárpa 330, sörárpa 400, lenese 500, repcemag 580, napraforgómag 480, tőkemag 700 lej mázsánként.

Piaci árak Sepsiszentgyörgyön.

A sepsiszentgyörgyi vásáron a gabona ára az előző heti árakkal szemben alig változott. A takarmány ára sem mutatott nagyobb ingadozást. Az árak a következők voltak:

Buza 380—400, ókukorica 350—360, ujkukorica 300—320, árpa 360—370, zab 390—410 lej mázsánként.

Rétiszéna 130—140, lóhere 150, szalma 80 lej mázsánként.

Ipari rovat

Az iparos saját teherautóján szállíthatja termékeit.

Az uttörvény nagyon szigoruan járt el azokkal szemben, akik bizonyos utvonalakon saját ipari termékeiket saját teherautójukon szállítják. A hivatalos lapban most rendelet jelent meg, amely az uttörvényt olyanképpen módosítja, hogy minden iparos saját ipari termékeit saját tehergépkocsiján szabadon szállíthatja.

Beteg alkalmazottakat nem szabad tartani az élelmiszerüzletekben és vendéglőkben.

A közegészségügyi miniszter elrendelte, hogy a hatósági orvosok vizsgálják meg az élelmiszerüzletek, kereskedések és vendéglők személyzetét. Az orvosi vizsgálatnak kettős célja van. Meg akarják akadályozni, hogy kiskorúakat alkalmazzanak nehezebb éjjeli munkákra. Másodszor az intézkedés a nagy közönség érdekeit óhajtja szolgálni, mert azokat az alkalmazottakat, akik valamilyen fertőző betegségben szenvednek, eltiltják a közönség kiszolgálásától.

AZ ÉLETBŐL AZ ÉLETTNEK

A szeretet iskolájában.

— Zengő ére és pengő cimbalom. —

„Ha embereknek vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyaná lettem, mint a zengő ére vagy pengő cimbalom.“

Pál apostol a szeretet dícséretéről szóló szép tanításában azt a kiváltképen való, áldott utat mutatja meg, amelyen járva az emberek Istentől nyert ajándékaikat valóban egymás javára, Isten dícsőségére használhatják föl.

Az apostol mindjárt a legcsodálatosabb és legáldottabb ajándékkal, az emberi beszéd ajándékával kezdi.

Valóban drága ajándék a beszéd ajándéka és éppen azért meg kell becsülnünk és tiszteletben kell tartanunk ezt a drága ajándékot. Egyszer egy szegény asszony, aki nem tudott csak anyanyelvén beszélni, találkozott egy más nyelven beszélő férfiival. A férfiúnak nem tetszett az asszony beszédje és azt mondta, sajnálja, hogy olyan kevéssé kellemesen hangzó, darabos nyelven beszél. „Én pedig azt gondolom, — felelte megindult hangon az egyszerű asszony, — hogy az én anyanyelvem is szép, mert ezt a nyelvet nekem a jó Isten adta. Azt gondolom, hogy Istennek is kedves ez a nyelv, mert én ezen a nyelven is tudok az én jó Istenemhez imádkozni.“

De, mi teszi széppé és áldottá az emberi beszédet? Éppen erre felel Pál apostol, amikor figyelmeztet, hogy nem a hangok kellemes zenéje, hanem a szeretet teszi áldottá a beszéd ajándékát.

Gondoljuk csak el, hogy valóban ugyanannyi vagy még sokkal több kárt okoz az emberiség életében a szeretet nélküli beszéd, mint amennyi áldást fakaszt a szeretet beszédje. A szerető szívü ember beszédjével felvilágosít, tévedéseket oszlat el, bánkodó sziveket vigasztal meg, megtartó igazságokat hirdet, de az önző, irigy, gonosz szívü ember beszédjével megtudja tévesztetni a jóhiszemü

embereket, fájdalmat és bánatot tud okozni, rágalmakat hint szerte szét, tömegeket tud az igazság útjáról letériteni és végzetes bűnöknek és tévelygéseknek útjára sodorni. Ki tudná még csak elgondolni is, hogy mennyi tiszta gyermekszívet rontott meg, milyen sok jobbra hivatott embert tévesztett meg a gonosz szívü embereknek gonosz beszédje? Valóban igaz, amit Jakab apostol mondott a nyelvről: „Ezenképpen a nyelv is kicsiny tag és nagy dolgokkal hányja magát. Imé csekély tűz, mily nagy erdőt felgyújt. Ezzel áldjuk az Istent és Atyát és ezzel átkozzuk az embereket, akik az Isten hasonlatosságára teremtettek. Ugyanabból a szájból jön ki áldás és átok. Atyámfiai nem kellene ezeknek így lenni. Vajjon a forrás ugyanabból a nyilásból csörgödeztet-e édest és keserüt?“

Jakab apostolnak igaza van. Valóban véghetetlenül sok nyomoruságot idéz fel a világban a szeretetlen, irigy, önző, bűnös szívből származó beszéd. Ha valamikor, akkor éppen a mi korunkban láthatjuk, hogy milyen nagy bajt jelent az emberiség számára az a körülmény, hogy sokszor azt kell gondolnunk, hogy az emberi beszéd hatalma már nem szolgál egyéb célt a megromlott szívü emberek számára, csak azt, hogy szép szavak zengésével tévesszék meg egymást, takarják el igazi érzéseiket, szándékaikat, gondolataikat. Világunkban kezdi elveszíteni az emberi beszéd hitelét és megbízhatóságát és talán ez az oka annak, hogy az emberek és népek nem tudják sehogy sem megtalálni a békességnek és jóakaratsnak útját.

Mi segít ezen? A forrást kell meggyógyítani. A jó ember az ő szívének jó kincséből hoz elé jókat — mondotta az Ur Jézus Krisztus. Amíg a szívek meg nem változnak, amíg nem a szeretetnek lelke indítja szólásra az embert, addig nem remélhetjük, hogy visszaáll az emberek között a beszéd tisztessége.

Mulaffaló

Jönnék már a nyugalmas esték.

*Jönnék már az öszvégi esték,
a lombokon tarkul a festék.
Sárga fákról levelek hullnak
s éjszakai nagy tüzek gyúlnak.*

*Gyúló tüzek, hulló levelek!
mezőnk felett valami lebeg.
Halál jár a lombos fák alatt,
kicsi faluk mélyen alszanak.*

*Aludjatok fáradt emberek,
házatokra olmos dér pereg.
Olyan jó az őszben a restség,
Jönnék már a nyugalmas esték.*

Benedekffy Samu.

Betyárból csizmadia.

Az Alföldnek is volt betyárvilága, de ez nem ugyanaz, mint a bakonyi betyárok birodalma. Egyiken a szegénylegény vágta a poros uton, megállítja a vásáros szekeret, kifosztja a kereskedő pénzét, aztán visszavonul a nádi szigetre. Ezek inkább az utonállók alacsonyabbrendű világába tartoznak s nem oly érdekesek, mint a bakonyi betyárok. Igaz, hogy már ott is megritkult, sőt jóformán eltűnt a számuk, nagyritkán hirmondónak hall róluk egyet-mást az ember, hogy kirabolták az utszéli malmot, vagy elhajtották az erdőben legelő birkanyáját. De az ő igazi világuk a mult század végén befejeződött, mikortájt megszagatták a Bakony erdeit és nagy szántóföld-foltokat irtotak rajta. Már nem olyan összefüggő egység a Bakony, mint azelőtt volt, inkább egy szagatott erdővonal, amely még disziti a hegy-völgyes megyéket.

A mult század végén, a 80-as évek derekán, nagyhirű betyár volt Bakony erdeiben Savanyu Jóska. Még a népdal is ajkára vette. Kalandjait szeltében beszélték. Bátorságát hirneve hirdette. Vakmerőségéről csodaképp szóltak, pedig Savanyu Józsi nem volt romlott ember, csak elkeseredett, megna-
ronlott lélek, aki a Bakony erdeiben kereste a

vigaszt összetört életére. Aztán köré csoportosultak azok, akik egy és más miatt összekülönböztek a törvénnyel és menekültek az emberek elől. Ezekből verődött össze a bandája, amelynek ő volt a parancsnoka. Savanyu Józsi arról volt híres, hogy soha embert nem ölt. Még bandájának is meghagyta, hogy megölnötök nem szabad senkit sem, csak elvenni tőlük, amit lehet, mert hisz nekünk is élnünk kell. Ők valamennyien vámszedőfélvé nőtték ki magukat, akik utasokat, vásárosokat lefüleltek, aztán hol elemózsiát, hol pénzt, hol ruhát vettek el tőlük, amire éppen szükségük volt.

Egyidőben nem is üldözték őket, csak kerülték az erdőtájat, amerre tanyáját sejtették. Savanyu Józsi szerencsétlensége ott kezdődött, mikor apja, aki juhászember volt, másodszer megnősült. A mostohája aztán kitudta a házból. De hogy teljes legyen szerencsétlensége, erre a hirre a babája, aki a faluban jómódban élt, eljegyezte magát egy gazdag gazdálkodó fiával. Erre aztán a Józsi gyerek nekivágta magát a Bakony erdejének s ráadta magát a betyáréletre. Mikor apjának a földesur szemrehányást tett, hogy milyen gézengúz lett a fiából, aki rabol az országuton, meg fosztogat az erdő mélyén, Az öreg Savanyu a pirongatásra megsodorta a bajuszát és azt válaszolta: „Mégkövetem a tekintetes urat amit a fiam tesz, az az ő dolga, azért majd számoljon ő a törvény előtt. Én csak azért felelek, ami az én kezem alatt van. Annak pedig a tekintetes ur nagyon jól tudja, sohasem volt hija!” Ezzel szemébe vágta kalapját és elballagott a legelésző birkák után.

Savanyu Józsi pedig bandájával uralta tovább Bakony erdeit. Abban az időtájban még nagyon jártak legációba a fiatal papok, de bizony leginkább csak gyalogszerrel tudták megtenni az utat egyik faluból a másikba. Egy ilyen legáció alkalmával történt, hogy Antal Gábor, a későbbi református püspök, egy bakonyi csárdában huzta meg magát éjszakára. Ide állított be az éjjel folyamán Savanyu Józsi bandájával. Maga elé rendelte a fiatal papnövéndéket és kikérdezte, mi járatban van, hová utazik, majd maga mellé ültette s kérte, hogy beszéljen neki Istenről, mert hiszen ő az erdők üzőtt vadia.

Antal Gábor teljesítette Savanyu Józsi kérését és végül a meghatott betyár egy ezüstforintot adott neki emlékül, amelyet Antal Gábor élte végéig az óraláncán hordott. Ez is csak azt bizonyítja, hogy Savanyu Jóska nem romlott, csak — kivert ember volt.

A végzete akkor teljesedett be ennek a híres betyárnak, mikor egyszer a Somló alatt portyáztak és kiraboltak egy kastélyt.

Azidőben jött Savanyu bandájához egy fiatal legény, aki korecsmai verekedés közben fokosával agyonvágta a kisbíró sógorát. Féllelmében nekivetette magát az erdőnek és éjjelnek idején a tűz körül ülő betyárok közé állított. Savanyu Józsi először nem akarta felvenni a bandába. Nagyon hirtelenkezőnek tartotta. Ő azt az elvet vallotta, a betyárnak nagyon nyugodt természetű embernek kell lenni. Jól meggondolni, amit csinál, különben jön a törvény, a pandur, meg a zsandár s végül a bitófa. Meg is mondta a legénynek, hogy:

— Menj vissza a faluba! Add magad csendőrkézre, ugy sem lesz nagy bántódásod!

De a legény egyre csak azt hajtogatta, hogy ő oda nem tér vissza és ha „Jóska bátyám elűz magától, veszett ember leszek, mert én bizony megölöm azt, aki elém kerül, aztán kirabolom!” Savanyu Józsi elgondolkozott, aztán rákiáltott:

— Na, nem bánom, ülj le a tűz mellé de nálam gyilkolásról szó ne legyen, megértted?

— Meg — felelte a legény.

— Akkor parolázhatunk! — Azzal betyár-kézfogással felfogadta a banda tagjának. A sors mégis úgy hozta magával, hogy ez a legény lett Savanyu Józsi és bandájának végzete.

A Somló-hegy tövében állott egy kastély, ahol névnapot ültek. A környék urai gyűltek össze a házigazda ünneplésére; volt eszem-iszom, cigányzene és kártya. Az éj leple alatt Savanyu Jóska leszállt a bakonyi erdőkből és körülzárta a kastélyt. A fiatal betyárt örnek állította fel egy karabéllyal a

kastély homlokzatához. Ő pedig bandája tagjaival megrohanta a kastély bejáratát, betört a mulatók közé és rájuk kiáltott:

— Urak, fel a kezét! Senkinek bántódása nem lesz, csak egy kis pénzre van szükségünk, azt visszük el.

Nem is lett volna semmi baj, de az egyik vendég megijedt a fegyveres rablóktól és a nyitott ablakon kiugrott, hogy elmeneküljön a parkon át. Az őrtálló legény felkapta fegyverét és lelőtte a menekültöt. Savanyu Józsi, miután elszedte a pénzt, kijött a kastélyból, első dolga volt megkérdezni a fiatal betyárt:

— Mi történt?

— Alássan jelentem, lelöttem a menekültöt urat.

Savanyu Józsi dühösen rákiáltott:

— Most végünk van, te szerencsétlen. Te juttatsz minket bitófára!

A vén betyárnak nem esalt ösztöne, mert erre statáriumot rendeltek el a betyárok ellen, megindult az üldözés és egy hónapi hajszát követően csendőrkézre került Savanyu Józsi, bandájával együtt. De nem került bitófára, mert bebizonyosodott róla, hogy sohasem gyilkolt meg senkit. Életfogytiglani fegyházra ítélték, ahol hosszú éveket töltött el és kitanulta a csizmadiamesterséget. Mikor kiszabadult kegyelem révén, soha nem tért vissza szülőfalujába, nem kereste fel többé a Bakonyt, hanem egy vidéki városban húzta meg magát és cipőket foltozgatva tengette életét.

Ő volt az utolsó legendás alakja Bakony erdejének, de az idő leszedte róla a nimbuszt. Milyen változása a romantikának, hogy a Bakony hőse, a végén, csizmákat talpal.

Ifj. Hegedüs Sándor.

Biztosítsatok a „MINERVA” biztosító intézetnél!

Apróságok • Adomák

Betegségek és vitaminok.

Szent-Györgyi Albert, a Nobel-díjas szegedi egyetemi tanár egy német orvosi folyóiratban feltűnést keltő cikket írt. Annak a felfogásának ad kifejezést, hogy az emberi test megbetegedései túlnyomólag azért keletkeznek, mert helytelenül táplálkozunk és olyan környezetben élünk, amire szervezetünk nincs berendezkedve. Főképpen a vitaminok hiányának tulajdonítja Szent-Györgyi a különböző betegségek keletkezését. Ha ugyanis a szervezetben elegendő mennyiségű vitamin van, a szervezet mozgósítani tudja azokat az anyagokat, amelyek a betegségeket legyőzik. Hogyha azonban nincs kellő mennyiségű vitamin a szervezetben, abban az esetben a szervezet nem tud védekezni a kezdődő betegséggel szemben és kitör a betegség. Szent-Györgyi Albert az orvostudomány jövődjét abban látja, hogy a vitaminok és különösen a C vitamin alkalmazásának a gyógyászatban nagyobb szerepet fognak juttatni. A kiváló magyar tudós tanulmányában előadja, hogy például a torokgyík kitörését kitűnően meg lehet előzni akkor, hogyha a szervezetben elegendő C vitamin van. A C vitamin ugyanis olyan ellenmérgek fejlesztésére serkenti a szervezetet, amely legyőzi a torokgyík mérgeit.

A rendkívül érdekes elmélet általános feltűnést váltott ki az orvosi tudomány terén.

Terjesszük a Magyar Népet!

A gazdag Amerika...

A nemzetközi feszültség és a háborus hírek Amerika gazdasági életére is káros hatással voltak. Hihetetlen mennyiségben áramlott az európai arany Amerikába. Jelenleg a helyzet az, hogy a világ aranykészletének több, mint fele az Északamerikai Egyesült-Államokban van. Észak-Amerika gazdasági körei az aranyra ilyen nagymértékű felhalmozódását egészségtelennek tartják. Ez különben mutatkozik Amerika gazdasági életében is, mert azt állandóan kisebb megrázkódtatások érik.

Igazat ad a tudomány a tapasztalatnak.

A nép körében nagyon sok olyan szabály ismeretes a növények virágzásával és fejlődésével kapcsolatban, amelyekből a termés minőségére és mennyiségére lehet következtetni. Arra nézve is vannak szabályok, hogy a növények fejlődéséből következtetve, mikor kell a művelési növényeket elvetni, vagy ültetni.

Igy például a tudományos kutatás helyesnek találta az állítást, hogy a kukoricát akkor kell elvetni, amikor a tölgyfa tavaszi levélkéje akkora, mint az egér füle. Ugylátszik, azon sem lehet többé mosolyogni, hogy amikor bőven virágozik az akácfa — azt tartják — bő kukorica és szőlőtermés lesz. Az elmondottak tehát igazolják, hogy a gyakorlati tapasztalatok a tudomány tűzpróbáját kiállják. Kérjük ezért olvasóinkat, hogy lapunk szerkesztőségével közöljék a vidékükön ismeretes szabályokat, amelyek a növények életjárásával vannak kapcsolatban.

Tessék képzelődni!

A beteg panaszkodik az orvosnak, hogy nem tudja bevenni az orvosságot, mert nagyon rossz izü. Az orvos így szól a beteghez:

— Mikor az orvosságot beveszi, hunyja be a szemét és gondolja, hogy sört iszik.

— Kérem, doktor ur, — feleli a beteg, — nem lehetne úgy csinálni, hogy behunyjam a szememet, sört igyam és azt gondoljam, hogy orvosságot veszek be?

Tanácsadó

E. M. Református szülőnek feltétlenül joga van gyermekét magyar kisebbségi iskolába járatni és tőle ezt a jogot — ha az előirt formákat betartotta — senki el nem veheti. E jogot még az sem befolyásolja, ha a nagyszülők valamelyike nem volt református. Ha azonban a formákat nem tartják be a beírás alkalmával, a jogot ez évben nem lehet megszerezni.

Az előirt formák ezek:

Szeptember 1. és 10-e közötti időben a szülő (lehetőleg az apa) nyilatkozatot tartozik kiállítani arról, hogy gyermekét a kisebbségi iskolába akarja járatni. E nyilatkozatot két tanu előtt bemutatja a helyi állami iskola igazgatójának, aki azt tartozik láttamozni. Ha a láttamozást megtagadja az igazgató, a két tanu igazolja, hogy a szülő bemutatta a nyilatkozatot az állami tanítónak. Az így igazolt nyilatkozatot elviszi a szülő a kisebbségi iskola tanítójának, aki annak alapján beírja a gyermeket. Egyben utasítja a szülőt, hogy kéréssei forduljon a vármezei revizorhoz, hogy — amennyiben az állami igazgató nem láttamozta a nyilatkozatot — ő adja meg az engedélyt, hogy a gyermek a kisebbségi iskolába

járhasson. E kérést a revizor tartozik 8 napon belül elintézni. Ha nem tenné, a gyermek végleg ott maradhat a magyar iskolába. Ha válaszol a revizor és elutasítja a kérést, a szülő új kéréssel a minisztériumhoz fordul, ahonnan a végleges döntést megkapja. A gyermek mindaddig, míg akár az egyik, akár a második kérésre nem kapott a szülő választ, oda jár a magyarnyelvű iskolába. Addig a kisebbségi iskola tanítójának nincs joga őt az állami iskolába utasítani. A kérés beadását természetesen igazolni kell, ezért leghelyesebb azt két tanu előtt betenni a borítékba és ugyancsak két tanu előtt ajánlott levélben postára tenni. De lehet a kérést két tanu előtt beadni az állami tanítónak a revizorhoz, vagy a miniszterhez való felterjesztés végett. Ha a miniszter is elutasította a kérést, át kell vinni a gyermeket az állami iskolába. De még akkor is lehet a miniszter döntése ellen contentiót pert indítani a járásbíró előtt hivatkozva a törvényre, mely a nyáron jelent meg és megadta a jogot a szülőnek, hogy oda járassa gyermekét iskolába, ahová akarja. E perben, melyet a miniszteri döntés ellen kell beadni, hivatkozni kell arra, hogy a döntés törvényellenes és kérni kell a határozat megváltoztatását.

Ha a felemlített szülők a fentiek szerint jártak el s azt tudják igazolni is, akkor a tanító jogtalanul küldte a gyermeküket át az állami iskolába s azért őt is bi-

róilag feleletre lehet vonni, avagy főhatóságához (a püspök-höz) lehet eljárása ellen jelentést tenni.

Megjegyzem, hogy az unitárius tanító a más vallásu gyermekeket akkor is kitörülheti az iskolából, ha a tanulói létszám unitárius gyermekekből betelt, mert azt nem lehet kívánni, hogy a más vallásu gyermekek miatt iskolázatlan maradjon az unitárius gyermek, mert hiszen az unitárius iskola mégis az unitáriusoké. A működési engedélyben pedig meg van határozva, hogy hány gyermeket szabad felvenni s így annál többet a tanító nem vehet fel mert különben bezárhatja az állam az iskolát.

Többeknek. A falusi jegyzőknek a belügyminiszterileg jóváhagyott tarifája közigazgatási egységenként változik és egymástól igen eltérő. Ezért azt a tanácsot adjuk, hogy szerezzen be egy tarifát egy közeli más jegyzőségen, amely az ön körzetében érvényes és abból a szükséges megállapításokat könnyen elvégezheti.

Özv. Sch. Gy. Szives soraira van szerencsénk a következőket válaszolni: az ősszel felásott konyhakertet tavasszal nem kell újból felásni. A téli fagy ugyanis megérleli a felásott talaj felső rétegét és ezt a réteget kár volna újból aláforgatni. A növények ugyanis, különösen fejlődésük kezdeti szakaszán, a talaj felső rétegéből táplálkoznak. Abban az esetben, ha tavaszig nagyon elgyomosodnék a talaj, sekély

sarabolással irtjuk ki a gyomokat.

N. I. Zöldpaprikát félire homok, vagy polyva közé tehet el. Rétegenként rakja a paprikát, hogy ne érienek az egyes paprikák egymáshoz. Ha egészséges és jól beérett paprikákat rak ilyen módon el, egész újévig, sőt azon túl is friss paprikával láthatja el házát. Az elrakott paprika megsárgul és megpirul, ez azonban értékéből nem von le semmit, sőt értékesebbé teszi, mert sok C-vitamin fejlődik a paprikában.

L. Z. Leírásából arra következtünk, hogy baromfiállományában a gümőkórbetegség pusztít. A májon látható daganatok gümőkóros megbetegedésre mutatnak. Azonnal cserélje ki állományát és helyezze az új baromfiakat teljesen új ólba. Esetleg a régi ól gondos fertőtlenítése is elégséges lesz, ha tökéletesen végzi. A levágott baromfiak belső részét, különösen a máját, feltétlenül égesse el. A húst, hogyha az állatok nem voltak nagyon lesoványodva, alapos süítés, vagy főzés után felhasználhatja.

Z. I. A zöld paradicsomot kitűnően fel lehet használni besavanyításra éppen úgy, mint az ugorkát. Sőt nemcsak ecetben lehet eltenni, hanem szokták kovászosítani is, mint nyáron az ugorkát. Félire is lehet eltenni kovászosított zöldparadicsomot olyan módon, mint ahogy a vizes ugorkát szokták eltenni. Megjegyezzük, hogy nálunk is szokták zöldparadicsomból cukros befőt-

Arafas és cséplés után a következő évi termésre készítjük elő a talajt. A jó gazda szorgalmasan gondozza földjét, mert a jól táplált föld sokkal több és jobb termést ad. A talajművelésre, forgatásra és trágyázásra szakszerűen tanít meg

Dr. Nagy Endre és Dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

együtt csak 50 Lei, a bolti ár egyébként 90 Lei. — A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenki mielőbb megszerezni a GAZDATUDOMÁNY című könyvet!

című közel 700 oldalas számos magyarázatokkal diszitett teljes gazdasági szakkönyve.

A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal számára a könyv összegét kérjük előre beküldeni, mert az utánvételes postázás lényegesen többbe kerül. — Megrendelhető a „Magyar Nép” kiadóhivatalánál Cluj, Strada Baron L. Pop 5. — Igyekezzen mindenki mielőbb megszerezni a GAZDATUDOMÁNY című könyvet!

tét készíteni, Németországban pedig citrommal és vaniliával ízesítve kitűnő izek készülnek zöld paradicsomból.

Róm. Kath. Ifj. Egylet Barót. A műkedvelői előadások megtartásához szükséges a színészi felügyelőség engedélyezése. Ebből kifolyólag kérvényt kell benyújtani a következő címre: Inspectoratul Teatrelor Cluj, Str. Saguna 22. A kérvényben fel kell sorolni, hogy milyen szindarabot óhajtanak előadni, továbbá mikor történik és mellékelni kell a szindarabot magát is látomás végett. Megelőzőleg bemutatandó a kérvény a megfelelő szolgabírói hivatalnak s ha ott láttamozták, a fenti címre küldendő felbélyegezve 8+1 lejes bélyeggel. Az előadás megtartása előtt legalább 3 héttel be kell nyújtani, hogy idő legyen az engedély megadására.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

Sz. Gy. Gyergyóremete. F. Á. Vasláb. Sz. M. Lőrinerévo. V. Zs. Székelyszállás. F. E. Apateleak. K. E. Hidalmás. T. I. Zilah.

ELŐFIZETŐINKHEZ! *Előfizetőink tudomására hozzuk, hogy miként a megelőző években, úgy 1939. évre is kiadunk egy könyvnaplót, Erdélyi Magyar Naptár címen. Ezt a könyvnaplót mindazon előfizetőinknek megküldjük, illetőleg átadjuk, akik előfizetéseikkel 1938. december 31-ig rendben vannak. Tekintettel arra, hogy a naplár összeállítása már megkezdődött, ennél fogva felhívjuk minden hátralékos előfizető figyelmét arra, hogy gondoskodjék a még fennálló és folyó év végéig szóló hátraléka kiegyenlítéséről, mert ha ez megtörténik, minden külön értesítés nélkül teljesen ingyen megkapja a jövő évre szóló tartalmas könyvnaplárunkat.*

T. M. Bulgártelep. Megbizottunkkal közölt értesítése szerint

Őn folyó év márciusában megrendelte volna Az endrédi leányvásár című könyvet. Utána néztünk a dolognak és megállapítottuk, hogy Ön márciusban beküldött ugyan 50 lejt, azonban ezért nem a fenti könyvet, hanem a Földmérés kiskönyvét és Nemes Elemér: Daloskönyvét kérte. Ezeket a könyveket mi ugyanakkor el is küldtük. Tehát ebből megállapítható, hogy a megrendelésnél nem volt szó Az endrédi leányvásár című könyv elküldéséről. Ha szüksége van a könyvre, a pénz beküldése után postázuk címére.

H. F. Érszakácsi. A megbízottunknál megrendelt és kifizetett Jókai Bokréta című könyvet nem küldhetjük el, mert teljesen kifogyott. Szíveskedjék a múlt heti számunkban közölt könyvjegyzékből egy hasonló értékű könyvet kiválasztani és közölni velünk, hogy melyik könyvet küldjük el.

Z. K. Nagyajata. 1937 május 13-án beérkezett 305 lejjel előfizetése 1937 december 31-ig van rendben.

A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Sz. P. Harangláb 150 lej, M. D. Zetelaka 150 lej, F. M.-né Vajdaszentivány 150, B. R. Királyhalma 150 lei, P. I. Borossebes 155, A. J. Alsóilosva 230, Sz. J. Szék 80, U. Gy. Tusnád 150, T. D. I. Tordaszentlászló 85, P. B. Csikdánfalva 150, P. B. Barot 200, K. Gy. Sepsikőrspatak 305, A. J. Kézdiszentlélek 125, H. Gy. Nagyajta 155, Sz. J. Vizakna 155, Cs. G. Nagydisznód 155, W. T. A. Cege 150, B. Gy. Kissármás 155, Népbank Hosszuzező 155, N. M. Marosjára 130, Nagyzeréndről: B. M. 150 és D. S. 150, K. M. Alsórákos 240, F. S. Sepsiszentgyörgy 155, L. B. Kézdimartonos 155, A. I.-né Közéapajta 75, Cs. J. Kovászna 150, Sz. I. Kisiratos 150, F. B. Szatmár 587, N. M. Nagyernye 155, F. J. Magyarfülpös 150, I. B. G. Koronka 155, D. J. Bályok 355, B. A. Vizakna 155, G. G. Bodos 305, V. M. Torja 155, D. S. Ikafalva 305, Sz. J. Magyarfülpös 305, M. P. Zs. Bálványosváralja 170 lej, (kért könyv elküldve.)

Apróhirdetések

Minden szó 4, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb hirdetés 50 lej. Allástkeresők részére 20 szóig 40 lej. Előfizetőinknek minden szó 3, vastagabb betűvel 6 lej. Az apróhirdetési díj előre fizetendő. Jelíges leveleket csak a portó beküldése esetén továbbítunk. Ugyszintén az érdeklődésekre is csak úgy adunk választ, ha a válasz lev. lapot mellékelik, vagy bélyegben küldik be a portóköltséget.

Folyó évi őszi gyümölcsfa ültetésre ajánlok:

Besztercei szilvafákat 150 cm-től 200-ig. Nyári barack darabja — — — — — 8 lei

Magas törzsű alma, körte, kajszin barack, zöld és kék ringló, Rákóczi szilva koronával darabja — — — — — 20 lei

Törpe törzsű alma, körte, naszpolya, nagygyümölcsű bujtásokat, birsalma és birskörte, nagygyümölcsű sómfákat és papírhéju diófákat darabonként — — — — — 15 lei

Egres, piros ribizli, sárga ribizli és fekete orosz ribizli, folytontermő málnatöveket, hamvas szeder-töveket darabonként — — — — — 10 lei

Hároméves őszibarackfákat koronával, oitóág Temesvárról beszerelve, már julius és augusztus hóban érnek darabonként — — — — — 12 lei

Disz-eserje 60 féle választékban darabja — — — — — 10 lei

Nagygyümölcsű földi-eper darabja — — — — — 1 lei

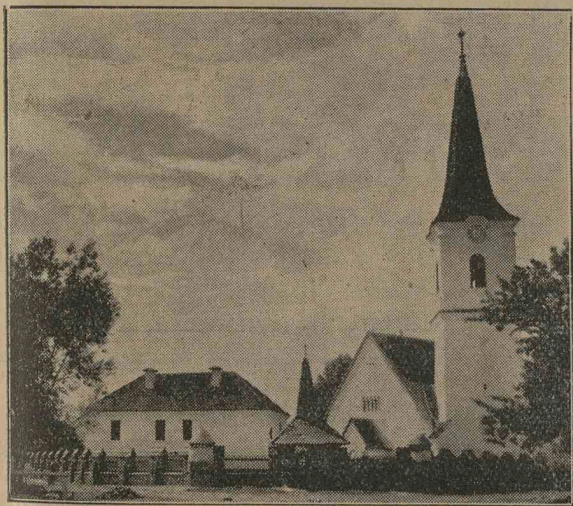
Mátyás gyümölcskertészete, Satu-Nou, posta Tirimia-Mare, jud. Mures.

Eladó 729-as cséplőgarnitúra 6 lőerős motorral és morzsolóval, teljesen jókarban. Ára 65.000 lej. **Kémüves György, Saros-Magyarsáros, p. u. Blajei, jud. Târnava-Mica.**

Szülő- és gyümölcskezeléshez értő vincelléreket keres az Unitárius Egyház a szindi (Torda megye) gazdasága részére. Ajánlatok 1938 november 15-ig az Unitárius Egyház Jóságfelügyelőségéhez, Cluj, Cal. Mar. Foeh 12. adandók be.

Helyes ujjáépítés.

Lélekemelő, szép ünnepségre seregett össze Homoród-vidék népe október 10-én. E napon szentelték föl a vidék középpontjának, Oklándnak, ujjáépített unitárius templomát. Azok, akik az ünnepségeken részt vettek, elragadtatással beszélnek arról, hogy az oklándi templom

Az oklándi unitárius templom.

ujjáépítése milyen kitünően sikerült. A templom megújításánál ugyanis nem pusztították el a régi szépségeket, hanem azoknak irányadása mellett az új részeket is művésziiesen fölékesítették.

A templom mostani alakjában a székeségyházi építő, faragó és díszítő izlésnek négyszáz esztendőre visszamenő, gyönyörű emlékeit mentette meg az utókor számára.

A fölszentelő ünnepségeken Dr. Varga Béla püspök is megjelent s annak az ígéretnek az alapján, hogy: A hit Isten ajándéka, szívreható beszédben oktatta a hívőket, hogy a vallásos meggyőződést sem az erőszak nyomására, sem csábító ígéretekre nem szabad megtagadni. Az ünnepségek során nagy elismeréssel emlékeztek meg Kelemen Imre lelkészről, aki a templom helyes ujjáépítését győzelemre vitte s Debreczeni László építésről, aki a dicséretes elgondolást művésziesen megvalósította. Oklánd unitárius temploma egyik művészi nevezetességévé lett Erdélynek.

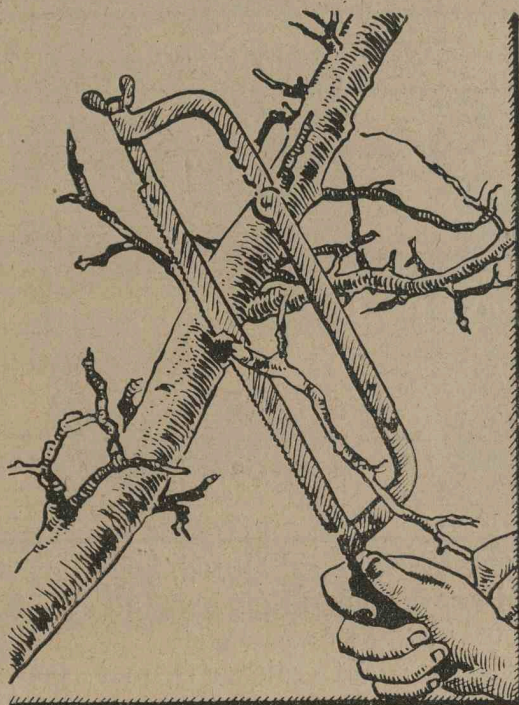
Tanuld meg!

Mire jó a bodzabogyó leve?

Németországban nagy becsülete van a vadon termő bodzabogyónak. Sok mindenre felhasználják a háztartásban, sőt még a legfinomabb cukrászatban is szerepet kap. Nagyon sok bodzaszirupot tesznek el a németek télire olyan módon, mint ahogy nálunk a málnaszirupot teszik el. Télen nemcsak üdítő és kellemes italként fogyasztják, hanem gyógyszerképpen is használják. Melegített borba öntve a legkitünőbb gyógyszert szolgáltatja hülések és náthalázás megbetegedéseknél.

Gyümölesszedés közben vizsgáljuk át a gyümölcsfák ágait!

Gyümölesszedés közben alkalmunk nyílik arra, hogy apróra átvizsgáljuk a gyümölcsfákat. Ilyenkor ugyanis a gyümölcs után való keresés közben a legalsó ágaktól a legfelső ágakig végig nézzük a fát. Sok fontos munkát végezhetünk el ilyenkor. Például a szelek és zivatarok által letört ágakat, vagy a sok gyümölcs miatt lehasadt ágakat kézi fűrésszel ilyenkor vágjuk le. Gyümölesszedés közben figyelje mindenki gondosan fáit és ahol hibás ágakat kap, fűrésszelje le.

A „Magyar Nép“ a mi lapunk
Ennél jobbat sohsem kapunk.
Íránta, ha jó szándékod:
Fizesd ki a hátréléked!

Hogyan tesszük el fűrészporban a szőlőt?

A szőlőt télire nagyon jól el lehet tenni fűrészporban. Az eljárás a következő: Vegyünk egy nagyobb ládát. Annak aljába féltényérnyi magasságban hintsünk közönséges, de száraz fűrészport. Azután vizsgáljuk meg a szőlőfürtöt. Kis hegyes ollóval vágjuk ki belőle azt a részt, amely romlott. Jól vizsgáljuk meg a fürtöt, hogy sehol hibás, rothadt szem és szár ne maradjon a fürtön. Rakjuk a fürtöket a fűrészporba, de ne tulsűrűn, úgyhogy egymással ne érintkezzenek. Ha ez megvan, akkor fedjük be a fürtöket ismét egy tenyérnyi magas fűrészporral. A legfelső

réteget szintén fedjük be. Mindezt addig folytatjuk, amíg a láda tele nem lesz. Ha gondosan járunk el, akkor még egy félév múlva is épek maradnak a fürtök.

A magyar diszítés alapformái.

Jó bizonyítvány.

Gazda: És te azt állítod, hogy tíz évig voltál egy helyen? Miért hagytad ott azt a helyet?

Cigány: Hát csak azért, mert pontosan annyira voltam elítelve

Három, körbe folytatható mintát közlünk. Igen közvetlen hatásuak a madaras diszítések. Mai diszítéseinknek csoportosítása érdemel említést, és az a gazdagság, amivel a legegyszerűbb elemekből szerencsés csoportosításokkal meglepő gazdag hatást kapunk.